

Konferens om effektiv lönebildning

Bra att kunna premiera prestationer

Det är bra att systemet med individuella löner har införts i sjukvården. Det är också bra att det går att premiera enskilda prestationer. Fråga är bara hur det ska betalas och där går åsikterna isär. Det visade den avslutande debatten vid konferensen om effektiv lönebildning som ägde rum i Stockholm förra veckan.

Konferensen anordnades gemensamt av Läkarförbundet, Vårdförbundet SHSTF och Landstingsförbundet.

Landstingsförbundets chefsekonom Sven Hegelund tecknade bilden av landstingens ekonomi och beskrev gapet mellan behov och resurser. Det är ett gap som väntas öka och ingen har någon lösning på dilemmat.

– Vi behöver tänka mycket nytt och mycket fritt när det gäller lönebildningen, var Hegelunds slutsats.

Anders Anell, forskare vid IHE, Institutet för hälso- och sjukvårdsekonomi, gjorde en tillbakablick och konstaterade att sjukvården expanderat kraftigt under 20 år, vilket bl a ses i den stora ökningen av antalet sjuksköterskor och läkare. Han konstaterade också att läkare är de stora förlorarna sedan 1970 vad gäller utvecklingen av lönerna.

– Expansionen har till delar finansierats genom att man har betalat kvalificerad personal sämre, sade Anell.

Göran Stiernstedt, divisionschef på Huddinge sjukhus, ansåg att det är lätt att ha visioner, men att de kan vara svårt att omsätta i praktiken. Han menade att det finns en rad problem som t ex att tariffdrömmen lever, pratet om löner, obetydlig lönespridning och otydlig ansvarsfördelning. Men han ansåg också att det går att åstadkomma förbättringar på dessa områden.

– Cheferna måste också utbildas i att prata lön och arbetsgivarrollen måste stärkas och utvecklas, sade Stiernstedt, som också menade att lönen är ett nödvändigt hjälpmedel om rationaliseringarna ska klaras.

– Om anställda sedan får del av produktivitetsökningen är det bra. Med färre anställda kan lönerna bli högre.

Stiernstedt ansåg dessutom att nyckelpersoner mycket väl kan ha högre lön än chefen.

I den avslutande debatten konstaterade Ulf Perbeck, Landstingsförbundets förhandlingschef, att alla parter i grunden är ganska överens om hur effektiv lönebildning ska gå till.

Oense om pengar

– Synsättet är gemensamt, skillnaden ligger i pengafrågan, sade Perbeck.

Läkarförbundets ordförande Robert Leth påpekade att lönesystemet inte bara ska fungera som ett fördelningsystem utan också premiera kvalitetsförbättringar.

– Lönesystemet ska också premiera bättre resultat, sade Robert Leth. De som tagit fram detta måste också få del av vinsten.

Här blev det alltså tydligt var skiljelinjen går mellan fackförbund och arbetsgivare. Robert Leth hävdade att sådana premiering ska ske utanför framförhandlad ram för lönehöjningar. Ulf Perbeck hävdade att det måste ske inom ramen. Och i denna fråga kunde de inte enas.

En annan deltagare i debatten var riksdagsledamoten Gullan Lindblad (m). Hon hävdade att kardinalfelet är att landstingen har monopol och därmed kan sätta vilka löner de vill.

– Lång utbildning ska premieras. Det är ingen tvekan om att både sjuksköterskor och läkare släpar efter, sade Gullan Lindblad, som också ansåg att

landstingen måste prioritera sjukvården och sluta hålla på med så mycket annat. Då kan man också ge de anställda ordentligt betalt.

Kristina Johnson

Ny medarbetare i medicinska redaktionen

Docent
Jan
Östergren

Docent Jan Östergren, överläkare och universitetslektor vid Karolinska sjukhusets medicinklinik, är ny medarbetare i Läkartidningens medicinska redaktion. Efter läkarexamen 1976 och disputation 1984 blev han docent i medicin vid Karolinska institutet 1988. Han är specialist i internmedicin och hjärtsjukdomar.

Efter AT arbetade Jan Östergren vid medicinkliniken, Danderyds sjukhus, till 1988, då han flyttade till sektionen för kardiologi och angiologi vid Södersjukhuset i Stockholm. Sedan 1993 är han överläkare och studierektor för medicinkursen vid Karolinska sjukhusets medicinklinik, och sedan 1994 tf sektionschef för sjukhusets sektion för kardiiovaskulär medicin.

Arbeten om perifer cirkulation, mikrocirkulation och hypertoni dominerar hans vetenskapliga produktion. •